

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
MD-2004, mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare nr. 200
tel. 022/

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU		
SEDIUL BUIUCANI		
leșire Nr.	4028	
" 26 "	03	2018

Curtea Constituțională
mun. Chișinău,
str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) vă remite după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza contravențională la contestația lui **Balțat Alexandru** împotriva procesului verbal nr. 2392/17 din 27.12.17 al Biroului Vamal Centru

Anexă: Încheierea nr.5r-261/18 din 21.02.2019, pe 5 file.
Sesizarea, pe 13 file.

Vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău
(sediul Buiucani):

Dorin Dulghieru

Grefier Stolear Inga
Tel. 069842064

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	709	
" 08 "	04	2019

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume **Ocerednaia**..... 2. Prenume **Larisa**.....

3. Funcția ...**avocat**.....

4. Adresa mun.**Bălți**, str..**Ștefan cel Mare**, **76A**, ofis
505.....

5. Tel./fax ...**0-794-87-647**.....email
ocerednaia@gmail.com.....

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12.

Prin prezenta, solicităm respectuos Curții Constituționale efectuarea controlului de constituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul articolului 135 alin.1 lit.a și g din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul cauzei contravenționale nr. 12-5r-61014-14092018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Central, pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție № 2392/17 din 27.12.2017 și decizia adoptate în baza procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constator, Șef Post Vamal Sculeni în privința Balțat Alexandru conform prevederilor art.13, 287 alin.(10) din Codul contravențional.

În decizia luată în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție este indicat:

1. A aplica sancțiunea pentru contravenție conform art.287 alin.10 CCo RM - amendă 65 u.c., ce constituie 3250 lei;
2. Conform art.431 alin.4/1, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului 800 pachete de țigări «Rothmans» și 700 pachete de țigări «Rothmans Demi» în sumă de 30000 lei.
3. Conform art.431 alin.4/2, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului de la Balțat Alexandru echivalentul costului automobilului «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 724 în sumă de 213906 lei.
4. Unitatea de transport model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 724 a întoarce proprietarului.

Raportul de evaluare mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 724 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Problema abordată în cadrul prezentei sesizări rezidă în faptul că textul „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” nu asigură condițiile de calitate a legii privind previzibilitatea și claritatea, ceea ce contravine principiului legalității.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice. Principiul legalității și certitudinii juridice consfințit prin art.1 alin.3 din Constituție este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. La elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme. Care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise (HCC nr.4 din 20.02.2018, HNN nr.26 din 27.09.2016)

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Central), se află contestația depusă de către Balțat Alexandru asupra procesului-verbal cu privire la contravenție 2392/17 din 27.12.2017 și decizia adoptate în baza procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator „Șef Post Vamal Sculeni.

La data de 27 decembrie 2017 în privința lui Balțat Alexandru a fost întocmit procesul-verbal cu privire la tentative de contravenție prevăzută la art.287 alin.(10) din Codul contravențional, care sancționează “Trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune”

La data de 27 decembrie 2017 Balțat Alexandru a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție № 2392/17 din 27 decembrie 2017, cu decizia luată în baza acestuia de către agentul constatator – Uscatu Lilian, Șef adjunct Post Vamal Sculeni.

În Procesul-verbal cu privire la contravenție № 2392/17 din 27 decembrie 2017 este indicat: «la data de 06.12.2017, în jurul orelor 02 la pista de control vamal “ieșire autocamioane din R. Moldova” a postului vamal Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat mijlocul de transport de model „Mercedes 2540 L” cu n/î BL CI 724 și remorca de model “Raba” cu n/î BL AE 605, aparținând agentului economic SRL “Packaging”, la volan fiind cet. Balțat Alexandru, care transporta “amestecuri uscate de ipsos”. Controlului vamal cet. Balțat Alexandru a declarat în mod verbal că nu are nimic de declarat. În urma scanării cu raze “X-Ray” a mijlocului de transport au apărut suspiciuni la rezervorul de combustibil. Astfel, în urma efectuării controlului vamal, în partea din spate a rezervorului de combustibil, într-un loc special amenajat, au fost depistate 800 pachete de țigări de marca “Rothmans” și 700 pachete de țigări de marca “Rothmans Demi”, toate cu timbre de acciz a Republicii Moldova, care nu au fost declarate și prezentate controlului vamal.»

În decizia luată în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție este indicat:

1. A aplica sancțiunea pentru contravenție conform art.287 alin.10 CCo RM - amendă 65 u.c., ce constituie 3250 lei;
2. Conform art.431 alin.4/1, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului 800 pachete de țigări «Rothmans» și 700 pachete de țigări «Rothmans Demi» în sumă de 30000 lei.
3. Conform art.431 alin.4/2, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului de la Balțat Alexandru echivalentul costului automobilului «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 724 în sumă de 213906 lei.
4. Unitatea de transport model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 724 a întoarce proprietarului.”

Balțat Alexandru nu este de acord cu Procesul-verbal cu privire la contravenție № 2392/17 din 27 decembrie 2017 și cu Decizia agentului constatator din 27 decembrie 2017, îl consideră ilegal și care urmează a fi anulat.

În termenul prevăzut de art.448 din Codul contravențional, Balțat Alexandru a depus o contestație la procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator.

Art.431 alin. 4² Codul contravențional prevede:
«În cazul imposibilității aplicării alin. (4¹) din prezentul articol în partea ce ține de art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14), agentul constatator al Serviciului Vamal confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal.»

Raportul de evaluare mijlocului de transport de model «Mercedes 2540L», cu n/î BL CI 724 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.
Colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine principiului contradictorialității, îngreădește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" împrumuticește agentul constatator cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

14.

Prevederile contestate de la art. 431 alin. 4² din Codul contravențional nu corespund rigorilor constituționale și ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și ale jurisprudenței CEDO în materia garantării principiilor preeminenței dreptului.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat (HCC nr.26 din 27.09.2016):

«45. Curtea subliniază că, pentru a oferi destinatarilor legii securitate juridică, orice lege trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii.

46. În acest sens, Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin. (2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

47. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție

48. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

49. Astfel, Curtea Europeană a menționat că „nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. [...] În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice” (*Amann vs. Elveția*, 16 februarie 2000, § 56).

50. De asemenea, Curtea Europeană a statuat că nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, **domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat**” (*Chorherr v. Austria*, 25 august 1993, § 25). **Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia** (*Silver și alții v. Regatul Unit*, 25 martie 1983, § 80).

51. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

52. Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

53. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.»

Art.431 alin. 4² Codul contravențional prevede:
 «În cazul imposibilității aplicării alin. (4)¹ din prezentul articol în partea ce ține de art. 287 alin. (8), (10), (11) și (14), agentul constator al Serviciului Vamal confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal.»

Dispoziția contestată, și anume sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" este lipsită de previzibilitate și claritate, contravine principiului contradictorialității, îngrădește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, care derivă din articolul 1 alin. (3) din Constituție, și anume din principiul constituțional al statului de drept. Potrivit statuărilor Curții, «preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență».

Curtea Constituțională, la fel, a menționat că „preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Curtea a menționat constant că «incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.»

Principiile citate în materie penală sunt aplicabile și legii contravenționale. În acest sens, Curtea Constituțională a menționat că «prin reglementarea infracțiunilor și a pedepselor în materie penală urmează a se înțelege și competența reglementării contravențiilor și sancțiunilor contravenționale. Or, legea contravențională conține prevederi care indică de fapt natura penală a contravențiilor administrative.» Competența exclusivă a legislatorului de a reglementa care fapte constituie infracțiuni sau contravenții și care pedepse urmează a fi aplicate nu exclude obligativitatea respectării principiului legalității.

În conformitate cu art.374 al.3 Codul contravențional «(3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.»

Articolul 24 Codul de procedură penală **garantează** Principiul contradictorialității în procesul penal:

(1) Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.

(2) Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

(3) Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza

sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

(4) Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Dispoziția contestată, și anume sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine prevederilor normei susmenționate, contravine principiului contradictorialității, îngrădește drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatator, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

În conformitate cu art. 447¹ al.1 Codul contravențional (1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)–d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I–VI din cartea a doua.

Dispoziția contestată, și anume Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine art. 447¹ al.1 Codul contravențional: «(1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit. b)–d) se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I–VI din cartea a doua», și anume:

Articolul 389. Specialistul

(1) Este specialist persoana neinteresată de rezultatele cauzei contravenționale, cu suficiente cunoștințe și deprinderi speciale pentru a acorda ajutor agentului constatator sau instanței de judecată, chemată să participe la efectuarea acțiunilor procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Articolul 390. Expertul

(1) Expertiza judiciară se efectuează de către expertul judiciar înscris în Registrul de stat al experților judiciari. În cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sînt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei.

Colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal, este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

În conformitate cu art.6 din Constituție În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

În conformitate cu art.72 din Constituție

- (1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.
- (2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției.
- (3) Prin lege organică se reglementează:
 - n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

În conformitate cu art.73 din Constituție

Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

În conformitate cu art.74 din Constituție

- (1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.
- (2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.
- (3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sînt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.

În conformitate cu **Legea № 100 cu privire la actele normative** din 22.12.2017

Articolul 71. Interpretarea

- (1) Interpretarea actelor normative se efectuează cu scopul clarificării sensului unui act normativ sau al unor dispoziții din acesta.
- (2) Prin interpretare se oferă soluții juridice de aplicare a normei de drept în sensul exact al acesteia.
- (3) Interpretarea este oficială cînd se efectuează prin acte normative de interpretare sau prin acte de aplicare a normelor de drept de către instituțiile abilitate.
- (4) La interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

Articolul 72. Actele de interpretare și autoritățile abilitate să interpreteze actele normative

- (1) Actele de interpretare oficială a Constituției Republicii Moldova și a legilor constituționale sînt adoptate de către Curtea Constituțională.
- (2) Interpretarea oficială a legilor, altele decît cele menționate la alin. (1), se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.
- (3) Interpretarea oficială a ordonanțelor Guvernului se realizează de către Guvern prin adoptarea de ordonanțe, în limita termenului de abilitare, sau de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare, în afara acestuia.
- (4) Actele de interpretare oficială a actelor normative, altele decît cele menționate la alin. (1)–(3), sînt adoptate, aprobate sau emise de autoritățile care au adoptat, au aprobat sau au emis actele supuse interpretării.
- (5) Actul normativ se interpretează printr-un act normativ de aceeași categorie și forță juridică.
- (6) Actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor cînd prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.

Dispoziția contestată, și anume Sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine prevederilor constituționale susmenționate, și împuternicește agentul constatator cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

Astfel, legiuitorul nu a prevăzut ce contravaloare urmează a fi stabilită (de piață, de bilanț, reală, tehnică, de lichidare ș.a.), în așa mod fiind încălcat principiul previzibilității legii, deoarece dispozițiile contestate permit interpretări diferite.

Textul „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal de la alineatul 4² Art.431 Codul contravențional RM Nr. 218 din 24.10.2008 este formulat de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care le aplică o marjă largă de discreție. Prin urmare, textul menționat nu îndeplinește standardul calității legii.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul IV al Notiței Explicative)

15. Prin prezenta, în temeiul prevederilor art.135 alin.1 lit.a din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.1 lit.a din Codul jurisdicției constituționale nr.502 din 16.06.1995, art.4 alin.1 lit.a al Legii cu privire Curtea Constituțională nr.317 din 13.12.1994, solicităm respectuos

- primirea spre eăaminare și declararea admisibilității excepției de neconstituționalitate ridicate
- efectaarea controlului de constituționalitate a prevederilor sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare
- admiterea excepției de neconstituționalitate și declararea ca fiind neconstituționale a prevederilor sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la alin. 4² Art.431 din Codul contravențional al RM Nr. 218 din 24.10.2008, cu modificările și completările ulterioare

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V din Notița Explicativă)

VII - LISTA DOCUMENTELOR

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data

Semnătura autorului sesizării

Mandat de împuternicire pe numele avocatului Ocerednaia Larisa anexat la materialele cauzei contravenționale

VI - LISTA DOCUMENTELOR

(A se vedea capitolul VI al Notiței Explicative)

- 16. a)
- b)
- c)

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VII al Notiței Explicative)

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul m. Chiziinău

Data 04.02.2019

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Î N C H E I E R E

21 februarie 2019

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Grefier

cu participarea:

Reprezentantului Biroului Vamal Centru

Gamurari

Apărătorul petentului

Ocerednaia

Valentina Garabagiu

Inga Stolear

Iurie

Larisa

examinând în ședință publică cererea apărătorului petentului Balțat Alexandru, avocatul Larisa Ocerednaia, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008, în cauza contravențională la contestația lui Balțat Alexandru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017,-

a constatat:

La data de 12.01.2018, de către Balțat Alexandru a fost depusă de contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017.

În susținerea contestatei a indicat că, la data de 27 decembrie 2017 a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 27 decembrie 2017, cu decizia luată în baza acestuia de către agentul constator-Uscatu Lilian, șef adjunct post vamal Sculeni.

Nu este de acord cu pct.3 a Deciziei din 27 decembrie 2017, îl consideră ilegal și consideră că urmează a fi anulat.

Indică contravenientul faptul că, în conformitate cu Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție RM nr. 5 din 24.12.2010 “privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale”, la trecerea forțată a corpurilor delict în proprietatea statului, instanța de judecată urmează să verifice această situație prin prisma principiilor elaborate de jurisprudența Curții Europene: 1) dacă o așa imixtiune în dreptul la proprietate este prevăzută de lege; 2) dacă urmărește un scop legitim; 3) este necesară într-o societate democratică 4) dacă este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, coroborate cu cerințele de a proteja drepturile de proprietate. Subiectul constator nu a verificat această situație prin prisma principiilor, elaborate de jurisprudența Curții Europene.

În conformitate cu art.7 alin.(8) CPP RM, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sânt obligatorii pentru organele de-urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

Costul obiectului contrabandei, constă din pachete de țigări stabilite de agentul constator în mărime de 30000,00 (treizeci mii) lei, și costul unității de transport în mărime de 213906,00 (două sute treisprezece mii nouă sute șase) lei. Consideră că echivalentul unității de transport solicitat spre confiscare, îl consideră considerabil și depășește costul obiectului contrabandei, fapt ce după sine încalcă principiul de proporționalitate.

Regretă că a comis contravenția în cauză, are la întreținerea sa soția și doi copii minori, de la locul de trai se caracterizează pozitiv, starea materială a familiei este precară.

Astfel, reieșind din motivele expuse mai sus, a solicitat anularea punctului 3 din Decizia agentului constatator - Uscatu Lilian, șef adjunct post vamal Sculeni din 27.12.2017 privind confiscarea în beneficiul statului de la Balțat Alexandru echivalentul costului automobilului „Mercedes 2541L”, nr. de înmatriculare BL CI 724 în sumă de 213906 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 mai 2018, contestația lui Balțat Alexandru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21.08.2018, recursul declarata de către contravenientul Balțat Alexandru a fost admis și casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 15 mai 2018, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Conform PIGD, la data de 14.09.2018 a fost distribuită cauza contravențională la contestația lui Balțat Alexandru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017, pentru rejudecare.

În cadrul ședinței de judecată din data de 04.02.2019, apărătorul contravenientului Balțat Alexandru, avocatul Larisa Ocerednaia a depus cerere privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal*” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008.

În motivarea cererii sale aceasta a indicat că, în cadrul Judecătorie Chișinău, sediul Buiucani, judecător Valentina Garabagiu, se află pe rol examinarea cauzei contravenționale nr. 12-5r-61014-14092018, pe marginea contestației lui Balțat Alexandru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017.

Circumstanțele cazului.

La data de 27 decembrie 2017 în privința lui Balțat Alexandru a fost întocmit procesul-verbal cu privire la tentative de contravenție prevăzută la art.287 alin.(10) din Codul contravențional, care sancționează “Trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune”

La data de 27 decembrie 2017 Balțat Alexandru a primit copia procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 27 decembrie 2017, cu decizia luata în baza acestuia de către agentul constatator - Uscatu Liban, șef adjunct Post Vamal Sculeni.

În Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 27 decembrie 2017 este indicat: „*la data de 06 12.2017, în jurul orelor 02 la pista de control vamal “ieșire autocamioane din R. Moldova” a postului vamal Sculeni, pentru efectuarea controlului vamal s-a prezentat mijlocul de transport de model „Mercedes 2540 L” cu n/î BL CI 724 și remorca de model “Raba” cu n/î BL AE 605, aparținând agentului economic SRL “Packaging”, la volan fiind cet. Balțat Alexandru, care transporta “amestecuri uscate de ipsos”. Controlului vamal cet. Balțat Alexandru a declarat în mod verbal că nu are nimic de declarat. În urma scanării cu raze “X-Ray” a mijlocului de transport au apărut suspiciuni la rezervorul de combustibil. Astfel, în urma efectuării controlului vamal, în partea din spate a rezervorului de combustibil, într-un loc special amenajat, au fost depistate 800 pachete de țigări de marca “Rothmans” și 700 pachete de țigări de marca “Rothmans Demi”, toate cu timbre de acciz a Republicii Moldova, care nu au fost declarate și prezentate controlului vamal”.*

În decizia agentul constatator - Uscatu Liban, șef adjunct Post Vamal Sculeni din 27.12.2018, luata în baza Procesului-Verbal cu privire la contravenție sa indicat: *1. A aplica sancțiunea pentru contravenție conform art.287 alin. 10 CCo RM - amendă 65 u.c., ce constituie 3250 lei. 2. Conform art 431 alin.4/1, art.439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului 800 pachete de țigări «Rothmans» și 700 pachete de țigări «Rothmans Demi» în sumă de 30000 lei.*

3. Conform art. 431 alin. 4/2, art. 439/7 CCo RM a confisca în beneficiul statului de la Balțat Alexandru echivalentul costului automobilului «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 724 în sumă de 213906 lei. 4. Unitatea de transport model «Mercedes 2540L», nr. de înmatriculare BL CI 724 a întoarce proprietarului.

Balțat Alexandru nu este de acord cu Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 27 decembrie 2017 și cu Decizia agentului constatare din 27 decembrie 2017, îl consideră ilegal și care urmează a fi anulat.

De asemenea, a invocat că, raportul de evaluare mijlocului de transport de model Mercedes 2540L, cu n/î BL CI 724 efectuat de către Laboratorul Vamal al Serviciului Vamal.

Astfel, menționând că, colaboratorul, care stabilește contravaloarea unității de transport, face parte din statele de personal a organului vamal și este o persoană interesată de rezultatele cauzei contravenționale, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire la Actul de evaluare, în care e indicat despre necesitatea comunicării asupra deciziei luate pe cauza respectivă.

Mai indică apărătorul că, sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal" contravine principiului contradictorialității, îngreșează drepturile contravenientului de a prezenta propriile probe în această parte. Contravenientul din start este pus într-o situație inechitabilă, deoarece contravaloarea unității de transport se stabilește în mod unilateral de agentul constatare, după propria convingere, în lipsa transparenței la soluționarea acestei întrebări și adoptării deciziei asupra acesteia, arbitrar stabilind prețul.

Considerând astfel, că, sintagma "confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vama" împrumuternicește agentul constatare cu dreptul de a interpreta arbitrar procedura de stabilire a contravalorii corpului delict.

În ședința de judecată, reprezentantul Biroului Vamal Centru, Iurie Gamurari a considerat un drept al pătri de a înainta asemenea cerere.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea, reieșind din următoarele considerente.

Articolul 7, alin. (2) Cod de procedură penală, stabilește expres că, *dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.*

Raportat cazului din speță, instanța reține că, excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale. Ea reflectă existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate. Aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției.

Prin urmare, conform pct. 19² al Deciziei Curții Constituționale nr. 3 din 03.06.2014 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, reține următoarele, în sesizarea privind excepția de neconstituționalitate judecătorul/completul de judecată care a sesizat Curtea indică dacă: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către părțile litigiului sau reprezentantul acestora sau este ridicată de instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

De asemenea, și dispozițiile art. 12¹, alin. (2) Cod de procedură civilă, prevăd că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitând-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de

judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Totodată, în contextul descris, instanța notează că, cu titlu informativ, prezintă relevanță pentru cererea înaintată și dispoziția art. 12¹, alin. (1) Cod de procedură civilă, potrivit căruia, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

În conformitate cu prevederile art. 24, alin. (1) și (2) al Legii nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, se reține, *Curtea Constituțională exercită jurisdicția la sesizarea făcută de subiecții stabiliți de prezenta lege, în condițiile Codului Jurisdicției Constituționale. Sesizarea trebuie să fie motivată și să corespundă cerințelor prevăzute în Codul Jurisdicției Constituționale.*

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art. 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Verificarea constituționalității normelor contestate reprezintă competența exclusivă a Curții Constituționale, or, instanțele de judecată nu sunt în drept Constituționale, decât doar menționate supra.

Drept, urmare, reiterând circumstanțele descrise, instanța conchide, în speță cu privire la sesizarea Curții Constituționale, se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 431, alin. (4²), din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008, în partea ce vizează sintagma „confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal”.

Conform art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova: *Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.*

În conformitate cu dispozițiile art. 72, alin. (3), lit. n) din Constituția Republicii Moldova: „Prin lege organică se reglementează: infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora”.

Astfel, instanța reține că Codul contravențional al Republicii Moldova este o lege organică adoptată în condițiile corespunzătoare de Parlamentul Republicii Moldova, or, art. 1 al Codului contravențional, prevede expres că, *prezentul cod este legea Republicii Moldova.*

Potrivit pct.19¹ al Deciziei Curții Constituționale pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, de indică „Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza [...]. Pentru examinarea amplă a tuturor circumstanțelor, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții împreună cu dosarul cauzei, în cadrul căreia a fost ridicată excepția”.

Așadar, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate prezintă o structură care cuprinde trei elemente obligatorii: textul contestat din punct de vedere al constituționalității, textul de referință despre care se pretinde că este încălcat și motivarea de către autorul excepției a pretensei neconformități existente între cele două texte (Decizia nr. 98 din 19.12.2016, par. 22)

Astfel, în cumulul celor descrise supra și având în vedere că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin. (1), lit. a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost invocată de către avocatul Larisa Ocerednaia în calitate de reprezentant al contravenientului Balțat Alexandru, prevederile contestate, conținute la art. art. 431, alin. (4²) din

Codul contravențional, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la *dispozițiile normei* care se invocă a fi neconstituționale, instanța de judecată conchide de a admite cererea apărătorului contravenientului Balțat Alexandru, avocatul Larisa Ocerednaia, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal*” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008, în cauza contravențională la contestația lui Balțat Alexandru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017.

Și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 342, 364 Cod de procedură penală, instanța de judecată,-

d i s p u n e :

Se admite cererea apărătorului contravenientului Balțat Alexandru, avocatul Larisa Ocerednaia, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea soluționării cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*confiscă contravaloarea corpului delict stabilită de către organul vamal*” de la art. 431, alin. (4²) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza contravențională la contestația lui Balțat Alexandru împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 2392/17 din 17.12.2017, întocmit de inspectorului S.P.C. al Biroului Vamal Centru, Diaconu Cornel și a deciziei șefului Postului Vamal Sculeni, Uscatu Lilian, din 27.12.2017.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac decât odată cu fondul.

Președintele ședinței,
Judecător

Valentina Garabagiu